

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

katedra mezinárodních vztahů IPS UK FSV

Posudek na magisterskou diplomovou práci zpracovanou na katedře mezinárodních vztahů IPS by měl obsahovat Vaše vyjádření k následujícím bodům. Při zpracování posudku můžete použít následující část tohoto souboru, kde vyplníte své hodnocení do jednotlivých polí.

Jméno diplomanta/ky

Diana Andraščíková

Název práce

Al-Káida před a po teroristických útocích z 11. září 2001

Konzultant/ka práce

Dr. Radana Makariusová

Oponent/ka práce

Dr. Ondřej Ditrych

semestr/rok

počet stran

počet znaků

2015

1. koncepce práce

- i. volba tématu, formulace výzkumné otázky a jejich zdůvodnění; přiměřenost, původnost;
- ii. teoreticko-metodologické ukotvení – výběr a zdůvodnění; metoda zpracování;
- iii. volba zdrojů, kritický rozbor literatury, příp. dalších použitých zdrojů;
- iv. struktura textu (úplnost, správnost a přiměřenost členění, logická provázanost);

Předkládaná práce si klade za cíl vyhodnotit akceschopnost al-Kájd v čase a identifikovat faktory, které tuto akceschopnost ovlivňují. Téma lze považovat za relevantní, ale ne zcela přiměřené - a to bez ohledu na „požární“ zaměření práce, která chce k boji s terorismem přispět vlastními analytickými prostředky, které nicméně nejsou zdaleka tak inovativní, jak autorka naznačuje (za všechny ke konceptu al-Kájd jako síť viz autorkou samotnou citovaný Marc Sageman). Síťová analýza, která má práci teoreticky a metodologicky ukotvovat, není nakonec realizována. Pro takovou analýzu coby nástroje deskripce nejsou, jak autorka sama přiznává, dostupná veřejně přístupná data (a proto bývá nástrojem využívaným spíše ve zpravodajském prostředí), a v jejím chápání se tak mění spíše na několik teoretických propozic o morfologii al-Kájd coby síť a z ní vyplývající přizpůsobitelnosti na změny v okolním prostředí. Síť přitom chápe (stejně jako řada z citovaných autorů) jako koncept ve své podstatě totalizující, který umožňuje podřadit pod „značku“ al-Kájd coby stále jednoduššího, byť decentralizovaného aktéra, prakticky kohokoliv angažovaného v politickém násilí motivovaném fundamentalistickou interpretací islámu a přisoudit jí jakýkoliv akt takového násilí (což se potom mj. přirozeně podepisuje na statistických trendech její „akceschopnosti“). Za účelem identifikace faktorů akceschopnosti stanovuje autorka tři hypotézy. Pouze první z nich, vycházející právě ze síťové morfologie, je zakotvena v akademické literatuře, je nicméně definována tak, že vede k cirkulárnímu argumentu: transformace al-Kájd vedla k rozšíření síť o regionální přidružené aktéry, rozšíření o tyto aktéry bylo ale právě zároveň onou transformací. Další hypotézy (role vedení a protiteroristické politiky) už ukotveny v literatuře nejsou, byť by

mohly být. Namísto síťové analýzy práce představuje transformaci v současnou cibulovitou strukturu o čtyřech vrstvách a dynamiku této transformace spočívající v rozptylu a rostoucí úloze přidružených skupin a jednotlivců po útocích z 11. září 2001, což zcela nenaplnuje ambici práci nabídnout nový pohled na al-Káidu coby bezpečnostní problém. Struktura textu neodpovídá ani třem v úvodu vytyčeným zkoumaným obdobím, ani třem hypotézám. Volba zdrojů je adekvátní a autorka poznatky ze sekundární literatury přejímá a interpretuje bez problémů. (Za zmínku zde pouze stojí, že Gunaratna je mytomania, viz sborník *Critical Terrorism Studies: An Introduction* [[Read](#)] } [Academia](#) jeho tvrzení o al-Káidě ~~ne~~ lze považovat za věrohodná.)

2. zpracování tématu (výběr zdrojů pro jednotlivé aspekty zvolené problematiky, interpretace přebíraných poznatků, argumentace, formulace vlastních poznatků, včetně vyvození závěrů, přesnost vyjadřování; příp. práce s daty – úplnost, přesnost, správnost postupů; konformita s projektem);

Zpracování tématu je obecně solidní a poznatky přebírané z adekvátního korpusu literatury jsou interpretovány správně. Státocentrismus mezinárodních vztahů (vůči kterému je stavěna síťová analýza jako inovace) je určitou karikaturou, neboť v podobě představované autorkou je charakterizovaný jen pro velmi malou část disciplinárního pole. Také tvrzení, že jádro al-Káidy si dodnes „udržuje svoji hierarchii“ a je nejefektivnější součástí sítě jsou dílem nedostatečně specifická, dílem empiricky nepodepřená (zveřejněné dokumenty nalezené v bin Ládinově domě v Abbotábádu, na které autorka sama na jiném místě práce odkazuje, naznačují spíše opak, viz analýzy SITE) a v zdánlivém rozporu se zbytkem argumentu. Naopak kvalitní je popis zejména přidružených regionálních aktérů al-Káidy. Práce se odchyluje od projektu, nicméně protože ten předpokládal její dělení na kvantitativní a kvalitativní část, je taková odchylka (vzhledem k tématu a položené otázce) spíše kladem.

3. standardy vědeckého textu (bibliografie, odkazy, citace);

Práce dostává standardům vědeckého textu.

4. stylistická a jazyková úroveň textu;

Práce je na dobré stylistické a jazykové úrovni.

5. formální úplnost výtisku (čestné prohlášení, obsah, resumé, projekt);

Výtisk je úplný.

6. dílčí připomínky (pokud nejsou uvedeny jako součást hodnocení výše uvedených aspektů práce); příp. náměty či otázky k obhajobě;

7. celkové hodnocení (práce ne/odpovídá požadavkům kladeným na DP; ne/doporučení práce k obhajobě; nejsilnější, příp. nejslabší stránky práce; příp. doporučení na zvláštní ocenění [pochvala děkana za vynikající DP]);

Práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce a doporučuji ji k obhajobě. Za její největší klad považuji solidní popis činnosti regionálních přidružených aktérů za al-Káidy, za slabší stránky potom určitou celkovou nezacílenost a neuspořádanost vycházející z ne zcela pevného teoretického a metodologického ukotvení.

8. navrhovaná klasifikace.

Velmi dobře.

datum

podpis

3.6.2015